

**AKADEMIA MUZYCZNA
im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach**

Wydział Wokalno-Instrumentalny
Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

mgr BŁAŻEJ SUDNIKOWICZ

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

TEMAT:

**Idiom gitary klasycznej w solowej literaturze minimalistycznej
na podstawie wybranych kompozycji**

Promotor: dr hab. Marek Nosal

KATOWICE 2019

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach
Wydział Wokalno-Instrumentalny
Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka
Promotor: dr. hab. Marek Nosal, prof. AM
Doktorant: mgr Błażej Sudnikowicz

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

Idiom gitary klasycznej w solowej literaturze minimalistycznej na podstawie wybranych kompozycji.

Autor rozprawy omawia zagadnienie idiomu gitary klasycznej i jego wpływu na powstawanie dzieła muzycznego w oparciu o wybrane przykłady z literatury gitarowej. Równolegle dokonuje on opisu oraz systematyki repertuaru minimalistycznego i postminimalistycznego na gitarę solo. W ramach pracy badawczej autora powstało dzieło artystyczne, na które składa się pięć utworów postminimalistycznych napisanych przez Grzegorza Jurczyka, Joby'ego Talbota i René Eespere, a także kompozycja Terry'ego Riley'a ściśle związanej z kierunkiem minimal music. Opis dzieła został ujęty w trzy rozdziały: Rozdział I – Minimalizm i postminimalizm w literaturze gitarowej, Rozdział II – Idiom gitary klasycznej, Rozdział III – Rola idiomu gitary w powstawaniu dzieła muzycznego.

W pierwszym rozdziale pracy autor definiuje pojęcie minimalizmu, przedstawia genezę nurtu i jego założenia estetyczne. Omawia również różnice między minimalizmem amerykańskim a postminimalizmem w muzyce europejskiej oraz znaczenie twórczości minimalistów dla muzyki filmowej i popularnej. Najważniejszą część pierwszego rozdziału pracy stanowi zbadanie wpływu kierunku minimal music na kształtowanie literatury gitarowej oraz przedstawienie katalogu kompozycji minimalistycznych i postminimalistycznych na gitarę.

Rozdział drugi pracy dotyczy zagadnienia idiomu gitary klasycznej. Autor definiuje pojęcie idiomu i opisuje jego znaczenie w muzyce. Wyjaśnia następnie czym jest idiom gitary klasycznej i jaką ma rolę w kształtowaniu utworu muzycznego na ten instrument.

Tematyka idiomu gitary jest szerzej opisana w rozdziale trzecim pracy. Autor przedstawia w nim sylwetki twórców, których kompozycje składają się na program dzieła artystycznego. Analizuje także genezę powstania wybranych utworów i omawia ich charakterystykę – budowę formalną, język muzyczny, aspekty wykonawcze i interpretacyjne. W tej części opisu dzieła zostaje dokładnie zanalizowany wpływ cech charakterystycznych dla gitary klasycznej zarówno na proces powstawania kompozycji, jak i na ostateczną formę utworu. Autor odnosi się do swoich własnych doświadczeń wynikających z pracy edytorskiej nad kompozycjami prezentowanymi w dziele artystycznym.

21.01.2019 r.

Błażej Sudnikowicz

Prof. dr hab. Janusz Sochacki
Dziedzina: Sztuki muzyczne
Dyscyplina: instrumentalistka

Kraków dnia 28, 03, 2019

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Wydział Wokalno - Instrumentalny, pismo z dnia 06 lutego 2019 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki muzycznej (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1789 z późniejszymi zmianami). Rada Wydziału Wokalno – Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w dniu 24 stycznia 2019 roku wyznaczyła moją osobę na recenzenta pracy doktorskiej **mgra Błażeja Sudnikowicza pt. Idiom gitary klasycznej w solowej literaturze minimalistycznej na podstawie wybranych kompozycji.**

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Wokalno – Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 19 października 2017 r. w sprawie: wszczęcia przewodu doktorskiego **mgra Błażeja Sudnikowicza.**

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, art. 14 ust.2 pkt 1 Rada Wydziału Wokalno - Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach wszczęła z **dniem 19 października 2017 roku** przewód doktorski **mgra Błażeja Sudnikowicza** w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Podstawowe dane o kandydacie

Mgr Błażej Sudnikowicz urodził się 27 listopada 1990 roku. Edukację muzyczną rozpoczął w wieku 12 lat w Państwowej Szkole Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Pile. Następnie, w latach 2006 – 2010 kształcił się w Państwowej Szkole Muzycznej II st. im. Feliksa Nowowiejskiego w Szczecinie. W roku 2015 ukończył z oceną celującą studia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie dr. hab. Marcina Dylli. Został wyróżniony medalem „Primus Inter Pares” dla najlepszego absolwenta roku 2015, za wybitne osiągnięcia artystyczne i naukowe. Od roku 2015 jest doktorantem studiów stacjonarnych w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach pod kierunkiem opiekuna prof. zw. dr hab. Aliny Gruszki.

Mgr Błażej Sudnikowicz podnosił swoje umiejętności i uzupełniał wykształcenie biorąc udział w licznych międzynarodowych kursach, festiwalach gitarowych i seminariach naukowych m.in.

XVI Międzynarodowy Festiwal i Akademia Gitary, Koblenz - Niemcy, II Międzynarodowy Kurs Mistrzowski „Polish Guitar Academy”, Poznań, „Twents Guitaarfestival”, Enschede –Holandia, Kurs Mistrzowski Paula O'dette, Katowice, XVIII Międzynarodowy Festiwal Gitarowy „Ciudad de Coria”, Coria – Hiszpania.

Doktorant zdobywał liczne nagrody (22) i wyróżnienia (4) w międzynarodowych konkursach w : Polsce, Niemczech, Czechach, Austrii, Włoszech, Holandii i Hiszpanii, m.in. w:

IV Międzynarodowym Konkursie Gitarowym „GITAROMANIA” - Jelenia Góra-Karpacz,

XII Międzynarodowym Konkursie Gitarowym – Trzęsacz, Międzynarodowym Konkursie Gitarowym, Nordhorn – Niemcy, Międzynarodowym Konkursie Gitarowym „Stefano Strata”, Piza – Włochy, Międzynarodowym Konkursie Gitarowym „Alirio Diaz”, Rust – Austria, XIII Międzynarodowym Konkursie Gitarowym „Villa de Aranda”, Aranda – Hiszpania.

Wielokrotnie (15 razy) otrzymywał stypendia i nagrody, m. in. Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Stypendium Rektora dla najlepszych studentów Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Stypendium Prezydenta Miasta Szczecina, jest laureatem Programu Stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska”.

Doktorant osiągnął także wiele na polu artystycznym i naukowym, występował w ramach sesji naukowych i na festiwalach, m.in. na: Ogólnopolskiej Sesji Naukowo-Artystycznej Gitarystyki Polskiej w Łodzi, w ramach Gali Wręczenia Nagród Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Zamku Królewskim w Warszawie, w ramach XVIII Międzynarodowego Festiwalu Gitarowego w Żorach, brał udział w koncercie „Witold Szalonek in memoriam – w 85 rocznicę urodzin kompozytora” w Katowicach, występował w ramach Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Naukowej „Młoda muzyka polska” w Katowicach, dokonał premierowego wykonania „Bezsenności” na gitarę solo Grzegorza Jurczyka, oraz zwycięskiej kompozycji na Koncercie Laureatów III Międzynarodowego Konkursu Kompozytorskiego „Patri Patriae” w Katowicach, dokonał transkrypcji na gitarę solo Partity klawesynowej nr 1, BWV 825 J.S.Bacha oraz transkrypcji na dwie gitary „Suite bergamasque” Claude'a Debussy, opracował wykonawczo na gitarę kompozycję „Góry mgłą związane” Grzegorza Jurczyka, jest autorem publikacji na łamach czasopisma muzycznego „Sześć Strun Świata” oraz współorganizatorem I-ej Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej „Gitara jako instrument solowy oraz w kameralistyce” i I-go Międzynarodowego Konkursu Kompozytorskiego w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

Recenzja dotycząca wartości merytorycznej pracy doktorskiej **mgra Błażeja Sudnikowicza** na temat **„Idiom gitary klasycznej w solowej literaturze minimalistycznej na podstawie wybranych kompozycji”**.

Przedmiotem pracy doktorskiej mgra Błażeja Sudnikowicza - dzieła artystycznego i jego opisu jest zbadanie idiomu gitary klasycznej i wskazanie jego znaczenia w procesie powstawania dzieła muzycznego. Doktorant wybrał jako reprezentatywny dla tych badań materiał muzyczny, utwory kierunku minimal music. Wyboru dokonał pod kątem spójności stylistycznej utworów ale miał także na uwadze chęć pokazania różnorodnych cech instrumentu.

Praca zawiera również omówienie minimalizmu i postminimalizmu w literaturze gitarowej oraz omówienie idiomu w muzyce oraz idiomu gitary klasycznej.

Taka koncepcja pracy prowokuje do zastanowienia się nad problematyką: idiom instrumentu, a ograniczenie inwencji kompozytora, do spojrzenia na problematykę współpracy kompozytora z instrumentalistą podczas powstawania dzieła, na kwestię współczesnego zapisu muzycznego i jego realizacji brzmieniowej, czy wreszcie formowaniem sensu muzycznego w kontekście interpretacyjno-wykonawczym pod kątem medium, jakim dysponuje wykonawca.

Główne założenie pracy zostało uwypuklone poprzez dobór programu dzieła artystycznego, które zawiera utwory spójne stylistycznie ale zróżnicowane pod względem języka muzycznego i ujęcia cech instrumentu są to:

Grzegorz Jurczyk – *Góry mgłą związane*

Grzegorz Jurczyk - *Bezsenność*

Joby Talbot – *Standing Wave*

René Eespere – *Evocatio*

René Eespere – *Motus*

Terry Riley - *Barabas*

Wykonawca opracowujący utwory zawarte w części artystycznej dzieła musiał dokonać wnikliwej analizy: formy, tonalności, rytmiki, energetyki, dynamiki, kontrastów barwowych i dynamicznych, dokonać wyboru sposobów narracji, określić środki muzyczne jakimi operuje kompozytor, orientować się w warstwie melodycznej, prześledzić ciągi harmoniczne i współbrzmienia, przeanalizować stronę sonorystyczną utworów oraz spojrzeć na dzieła muzyczne poprzez idiom gitary. Doktorant tę część dzieła zrealizował bardzo dobrze.

Autor zebrał i usystematyzował wiedzę na temat minimal music w literaturze gitarowej i na tym fundamencie stworzył oryginalną i uzasadnioną artystycznie prezentację wybranych przez siebie utworów. Mgr Błażej Sudnikowicz bardzo dobrze poradził sobie z zagadnieniami wykonawczymi, interpretacyjnymi oraz brzmieniowymi nagranych kompozycji. Wyróżniają się precyzyjnie wykonane fragmenty motoryczne, grane ciepłą barwą wybrzmiewające akordy, wyraźna kolorystyka, świadome granie przesunięć fazowych, kontrastujące barwy, stała pulsacja i precyzyjne repetycje motywów. Gra doktoranta jest czytelna i dokładna, przyciąga uwagę dobrą, pulsującą rytmiką, akcentacją i frazowaniem, jest wrażliwa i ekspresyjna.

Część opisowa pracy mgra Błażeja Sudnikowicza składa się z trzech rozdziałów poprzedzonych wstępem oraz zakończenia. Autor opisuje kolejno utwory pod względem: formy, użytych środków muzycznych, długich dźwięków, repetycji, powtarzanych współbrzmień i ciągów harmonicznym, neotonalności oraz analizy materiału dźwiękowego pod kątem idiomu gitary. Doktorant wprowadza - celnie argumentując - drobne zmiany w tekście nutowym dotyczące wysokości nut, kolorystyki (fazolety), stosuje ciekawą, przemyślaną aplikaturę i niestandardowe techniki gitarowe (rasgueado w „Standing Wave” Joby Talbot'a). Cenny jest, zawarty w części opisowej katalog gitarowych kompozycji minimalistycznych napisanych oryginalnie na gitarę solo, kompozycji kameralnych i orkiestrowych z udziałem gitary i spis innych dzieł z udziałem gitary wpisujących się w nurt minimal music. Praca spełnia standardy edytorskie, jest klarowna i czytelna. Literatura tematu, w większości obcojęzyczna, jest bardzo dobrze dobrana. Przykłady nutowe, ilustracje, przypisy, zostały wykonane bardzo dobrze.

Rozważania teoretyczne i dzieło artystyczne zawierają wartościową koncepcją naukowo-artystyczną.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z dziełem artystycznym i jego opisem, autorstwa **mgra Błażeja Sudnikowicza** stwierdzam, iż stanowi ono cenny wkład w oryginalny i nowatorski kształt realizacji dzieł muzycznych związanych z nurtem minimal music

Mgr Błażej Sudnikowicz wykazał się analitycznym, oryginalnym i twórczym podejściem do wybranego materiału muzycznego, samodzielnością w zakresie opracowywania dzieła artystycznego pod kątem zagadnień wykonawczych, techniki oraz w zakresie poszukiwania materiałów źródłowych. Doktorant wykazał się znajomością tła historycznego oraz doskonałą orientacją w zakresie gitarowej literatury minimalistycznej, a własne propozycje interpretacji wykonywanych utworów świadczą o samodzielności i dużej wyobraźni artystycznej kandydata.

Praca doktorska mgra Błażeja Sudnikowicza realizuje założenia tematu i spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka.

Doktorant spełnił wymagania art.13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Wnoszę o przyjęcie pracy doktorskiej mgra Błażeja Sudnikowicza i dopuszczenie do publicznej obrony.

Wrocław 04.04.2019

prof. Piotr Zaleski
Akademia Muzyczna im.K.Lipińskiego
Plac Jana Pawła II/2
50-043 Wrocław

R E C E N Z J A

**w przewodzie na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych
dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka mgra Błażeja Sudnikowicza**

Zlecniodawca : Akademia Muzyczna im.K.Szymanowskiego w Katowicach, Wydział Wokalno - Instrumentalny, pismo z dnia 6.02.2019 roku, zlecenie przyjęte na podstawie artykułów ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie sztuki (Dz.U. 2017 z późn.zm.).

Dotyczy : Uchwały Rady Wydziału Wokalno - Instrumentalnego w Katowicach z dnia 24.01.2019 roku o wszczęciu przewodu doktorskiego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka pana Błażeja Sudnikowicza oraz wyznaczeniu mnie recenzentem uchwałą tej samej Rady na posiedzeniu w dniu 24.01.2019 roku. W świetle ustawy z dnia 14.03.2003 roku Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału prof.zw.dr hab.Feliksa Widerę pisma z datą 6.02.2019 roku, informującego o wszczęciu przewodu i wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej mgr Błażeja Sudnikowicza pt."Idiom gitary klasycznej w solowej literaturze minimalistycznej na podstawie wybranych kompozycji" została dołączona kompletna dokumentacja przewodowa.

Podstawowe dane o kandydacie :

Pan Błażej Sudnikowicz rozpoczął naukę gry na gitarze w wieku 12 lat. Ukończył PSM II st.w Szczecinie w klasie gitary mgra P.Pałaca w 2010 roku. Studia w zakresie tego instrumentu odbył w latach 2010 – 2015 w Akademii Muzycznej w Katowicach pod kierunkiem dr hab.Marcina Dylli, kończąc je oceną celującą, uzyskaną wraz z medalem „Primus Inter Pares” dla najlepszego absolwenta w roku 2015. W tym samym roku podjął studia doktoranckie na macierzystej uczelni. Od 2016 roku jest asystentem w Katedrze Gitary i Harfy katowickiej uczelni. Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień na konkursach gitarowych w Polsce i za granicą. Do najważniejszych należą : II miejsca na Międzynarodowych Konkursach Gitarowych w Nordhorn (Niemcy, 2011), Brnie (Czechy, 2013), Enschede (Holandia, 2013), Pizie (Włochy, 2013), Olsztynie (2014), Rust (Austria, 2014), Krynicy (2014)

oraz III miejsce na konkursie w Aranda de Duero (Hiszpania, 2014). Od 2014 roku tworzy *Sedina Duo* razem z gitarzystką Justyną Sobczak. W 2015 roku duo otrzymało tytuł *Most Distinguished Musicians* oraz *Debussy Special Mention* podczas Międzynarodowego Konkursu *IBLA Grand Prize* w Ragusie (Włochy).

Wielokrotnie otrzymywał stypendia i nagrody, m.in. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2014, 2015), Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2012 – 2015), Rektora AM w Katowicach (2011 – 2016), Prezydentów Miast Szczecina (2008 i 2009) oraz Piły (2005).

Brał udział w wielu festiwalach, kursach i warsztatach gitarowych. Występował jako solista i kameralista w Polsce oraz za granicą. Był współorganizatorem Międzynarodowej Konferencji Naukowo – Artystycznej „Gitarą jako instrument solowy oraz w kameralistyce” odbywającej się w AM w Katowicach.

Ocena pracy :

Praca doktorska mgra Błażeja Sudnikowicza składa się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na płycie CD oraz jego opisu. Tytuł brzmi : „Idiom gitary klasycznej w solowej literaturze minimalistycznej na podstawie wybranych kompozycji“. Sześć utworów nagranych przez doktoranta oraz omówionych w opisie to : *Góry mgłą złączone* i *Bezsenności* Grzegorza Jurczyka, *Standing Wave* Joby`ego Talbota, *Evocatio* i *Motus* Rene Eespere oraz *Barabas* Terry`ego Rileya.

Swoją pracę doktorant rozpoczyna od zdefiniowania pojęcia minimalizmu w muzyce oraz nakreślenia jego genezy i założeń estetycznych. Następnie opisuje jego rozwój i wpływ, jaki wywarł na twórców na całym świecie, zajmujących się kompozycją klasyczną, a także filmową, popularną, zwracając szczególną uwagę na elementy minimalizmu występujące w literaturze gitarowej. Pierwszy rozdział kończy katalog tejże literatury, z podziałem na utwory solowe oraz kameralne i orkiestrowe z udziałem gitary, mogące zaliczać się do nurtu minimalizmu, a także te jedynie nawiązujące do praktyk minimalistycznych. Zastosowanie takiego podziału jest oczywiście subiektywną oceną autora, gdyż bardzo trudno wyrokować, który utwór jest czysto minimalistyczny, a który wykazuje tylko cechy minimalizmu. Wydaje się, że nawet wybrane przez doktoranta na potrzeby pracy doktorskiej utwory zawierają w większości raczej elementy minimalizmu niż są typowymi, stuprocentowymi przykładami tego nurtu. Wspomina zresztą o tym sam autor i mogę zgodzić się z jego podejściem, nie będąc zagorzałym zwolennikiem konieczności jednoznacznego przyporządkowywania muzyki do stylu, kierunku, nurtu, itd., bowiem takie klasyfikacje często się nie sprawdzają.

Generalnie informacje o minimalizmie są rzetelnie i wyczerpująco sformułowane. Nieco niejasny jest dla mnie jedynie akapit dotyczący twórczości Leo Brouwera, którego najbardziej minimalistyczny utwór, nawiązujący nawet tytułem do stylu (*Espiral Eterna*), nie wykazuje moim zdaniem żadnych związków z muzyką etniczną, ani „innymi ideami“, jak sugeruje to autor pracy.

Poświęciłbym także może nieco więcej miejsca na opis ścisłego związku pomiędzy minimalizmem (zwłaszcza w popkulturze) a rozwojem elektroniki, który umożliwił na szeroką skalę stosowanie technik repetycyjnych, także na koncertach („samplerowanie“, „loopowanie“).

Drugi rozdział dotyczy problematyki idiomu gitary klasycznej, tematu tak obszernego, że z pewnością mógłby stać się materialem osobnej pracy doktorskiej. Krótki opis zawiera jednak sensowne wytłumaczenie pojęcia i udanie sygnalizuje „w pigułce“ najważniejsze zagadnienia związane z idiomem gitary.

Trzeci rozdział jest kwintesencją pracy, stanowiąc najobszerniejszą jej część. Autor opisuje po kolei wszystkie nagrane przez siebie utwory, zaczynając od przybliżenia sylwetek kompozytorów i nakreśleniu ich twórczych dokonań, poprzez analizę utworów, zwłaszcza pod kątem posiadanych przez nie cech minimalistycznych do sformułowania praktycznych działań na gitarze, oddających intencje kompozytorów. Całość pracy kończy dość skromna bibliografia, głównie anglojęzyczna.

W wypadku 2 utworów Grzegorza Jurczyka *Góry mgłą złączone* oraz *Bezsenności* doktorant miał rzadką okazję i zarazem przywilej pracy nad nimi z kompozytorem, a więc także możliwość wpływania na ostateczny ich kształt. Tę możliwość doskonale wykorzystał, precyzyjnie opisując i uzasadniając zmiany, jakich dokonał. Szereg propozycji doktoranta świadczy o jego twórczym, inteligentnym podejściu do materii muzycznej, jednocześnie o bardzo dobrym wyczuciu możliwości instrumentu. Taką propozycją jest np. nietypowa skordatura drugiej struny *h* na dźwięk *c* w utworze *Góry mgłą złączone*. Często modyfikacje, jakie proponuje, dotyczą wprowadzania flażoletów w miejsce naturalnych dźwięków czy różnych sposobów realizacji arpeggiów. Przykład udanej – moim zdaniem – zmiany z zastosowaniem flażoletów to takty 29-32 utworu *Standing Wave* Talbota. Czasami doktorant uzasadnia swój pomysł zmiany możliwością lepszego i łatwiejszego wykonania jakiegoś fragmentu i tu tkwi pewien haczyk – w przyszłości zawsze może znaleźć się gitarzysta, który uzna, że wersja kompozytorska jest możliwa do opanowania, a jako autorska ma pierwszeństwo przed każdą inną. Znalazłem kilka takich miejsc w repertuarze doktoranta zaprezentowanym na płycie, w których zmiany – choć możliwe – są dyskusyjne (przykładem niech będą choćby takty 89-98 w *Evocatio* Eespere, niewygodne do grania, ale nie – niemożliwe do zagrania, nawet w szybkim tempie). Formułuję to nie jako zarzut, ale raczej jako zasygnalizowanie problemu, który dotyczy utworu niewydanego, jakim prawdopodobnie są *Bezsenności* (prawdopodobnie, gdyż nie znalazłem w pracy informacji na ten temat). Na tego rodzaju praktyki (czyli chęć lub wręcz konieczność dokonywania zmian w oryginalnym tekście) gitarzyści są często skazani, nie tylko w odniesieniu do utworów współczesnych. Sztuka uzyskiwania udanego, artystycznego kompromisu w takich przypadkach świadczy o najwyższych kompetencjach muzyka. Oczywiście sprawę upraszcza akceptacja twórcy, jak dzieje się to w przypadku kompozycji G. Jurczyka.

Standing Wave Joby`ego Talbota to utwór chyba najbliższy idei minimalizmu z wszystkich zaprezentowanych przez doktoranta i najbardziej rozbudowany. W niektórych fragmentach arpeggiowych słychać tu wyraźnie echa słynnej *Koyunbaby* C.Domeniconiego. Problematiczną sprawą jest realizacja rytmiczna utworu. Górny głos zapisany jest w synkopowanym ruchu ćwierćnutowo-ósemkowym, a dolny to stały puls ćwierćnutowy z kropką. I właśnie ten dolny wybiera doktorant jako podstawę przebiegu, co daje przyjemny efekt swingowego kołysania w trójkowym pulsie, tyle że utwór od początku jest zapisany w metrum 4/4, z ćwierćnutą jako podstawą pulsu (=100), przywodząc na myśl rytmikę bluesa. Mam więc wątpliwości co do takiej właśnie realizacji przebiegu, w każdym razie problematyka metryczna utworu powinna zostać dokładniej opisana w pracy. Kompozytor zaznacza zresztą w tekście zmiany metrum (4/4, 3/4), więc raczej nie chce pozostawiać tu pola do domysłów. Czasem puls chwieje się – pasaż w taktach 165-166, 169-170 i od 173 są grane wyraźnie szybciej niż ich szesnastkowy kontekst – nie tak wyobrażałbym sobie realizację zapisu *con rubato*.

Inny z dylematów, jaki stawia przed wykonawcą utwór o cechach minimalistycznych, to płynność przeprowadzania fragmentów repetycyjnych. Czy należy zauważać drobne zmiany w jednolitej, powtarzanej wielokrotnie strukturze, stosując np. zwolnienia, połączone często z *decrescendo*, czy też grać, stawiając na precyzyjną, czasem monotonną motorykę, co jest w zasadzie immanentną cechą stylu? Oczywiście zależy to od kontekstu i wskazań kompozytora. Są jednak miejsca w nagraniu doktoranta (np. w utworze *Góry mgłą złączone*), które starałbym się wykonać bardziej płynnie, bez cezur, by osiągnąć pożądaną w minimalizmie mechaniczność.

Drobne niedokładności, jakie zauważyłem: na stronie 65 autor opisuje zmianę linii melodycznej, jakiej dokonał w *Bezsensownościach* w 18. takcie, natomiast brak jest zarówno w opisie, jak przykładzie nutowym uwzględnienia zmiany w basie na stały dźwięk „f”. W tym samym utworze w 26. takcie dokonuje zmiany najwyższego dźwięku „h” na flażolet o tej samej wysokości, ale w nagraniu nie słychać ani naturalnego dźwięku, ani flażoletu. Są to jednak drobiazgi. Generalnie poziom wykonawstwa jest wysoki. Gitarzysta dysponuje bardzo dobrą techniką gry, operuje w szerokim zakresie zmianami barwy dźwięku, co osobiście szczególnie cenię, a jego interpretacje są przemyślane i konsekwentne. Konsekwencję tę szczególnie słychać w traktowaniu wybrzmień i stosowaniu technik tłumienia. To rzecz nieczęsta u gitarzystów, a precyzja i spójność w tym elemencie zasadniczo wpływa na kształtowanie materii muzycznej, szczególnie w tej właśnie, opisywanej stylistyce.

Podsumowanie :

ocena pracy B.Sudnikowicza wypada korzystnie. Należy wysoko ocenić dobór tematyki – bardzo ciekawej i rzadko podejmowanej. Praca jest napisana starannie,

poprawnie językowo. Autor wnosi interesujący i cenny wkład w rozwój polskiej gitarystyki, gdy chodzi o pozyskiwanie i propagowanie nowych, wartościowych utworów. Godny podkreślenia jest także twórczy element pracy doktoranta, który brał aktywny udział w nadawaniu ostatecznego kształtu brzmieniowego utworom G.Jurczyka. Wykonawstwo B.Sudnikowicza stoi na wysokim poziomie, zarówno w aspekcie technicznym, jak i interpretacyjnym. Biorąc to wszystko pod uwagę, uważam, że doktorant rozwiązał właściwie założone zagadnienie naukowo – artystyczne, przyjmuję więc pracę bez zastrzeżeń, spełnia ona wszelkie warunki określone w artykule 13 ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

prof.Piotr Zaleski